

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 254. — ŠTEV. 254.

NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 29, 1921. — SOBOTA, 29. OKTOBRA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

RUSIJA JE ŠE VEDNO NEDOSTOPNA

V RUSIJI NI NOBENEGA MESTA ZA AMERIKANKE KLJUB POVRATKU H KAPITALIZACIJI. — TRGOVINA V RUSIJI SKRAJNO NEDOBROKARNOSTNA. — LE MALO PRILIKE JE ZA TRGOVINE VSLED GOSPODARSKIH IN POLITIČ. RAZMER.

Poroča Frank Taylor.

Washington, D. C., 28. okt. — Rusija je še vedno prepovedana za ameriške trgovce, ki se ozirajo na nasvet svoje vlade. To je resnica, čeprav se je Rusija vrnila h kapitalizmu na temelju revidirane politike sovjetske vlade.

Semkaj so ravnokar dospela prva oficijelna ameriška poročila glede gospodar. izprememb, ki se zvršujejo v Rusiji, odkar je sovjetski ministrski predsednik Lenin objavil, da lahko privatni kapital obratuje in tekmuje s kapitalom vlade.

Veliko številce ameriških trgovcev, ki so želeli stopiti v trgovske zveze z Rusijo, ker so domnevali, da bo mogoče tempotom oživiti trgovino, so bili neformalno obveščeni od tujakšnje vlade, da nudi Rusija le malo prilike za trgovino. Poročila trgovskega departamenta kažejo, da je v Rusiji premalo zlata na razpolago za velike nakupe, čeprav je danes Rusija ena izmed maloštevilnih dežel, ki vrši svoje posle na strogo zlati podlagi.

Poročila, ki prihajajo tako na državni kot na trgovski departament, potrjujejo, napovedi ameriške vlade pred nedavnim časom, da bo namreč obširna trgovina z Rusijo nemogoča vsprico sedanjega režima v deželi.

Kakor znano, je bilo ameriško stališče, da ne morejo Združene države priznati Rusije, niti v toliko ne, da bi sklenile znajo trgovski dogovor, dokler se ne bo nudilo jamstev za zavarovanje Amerikancev in njihov interesov in nadalje tudi dokazov, o obstoju takih surovin v Rusiji, katere bi mogli rabiti ameriški trgovci in industrija.

Nekatera ameriška podjetja, ki so skušala trgovati z Rusijo, ne da bi čakala na obnovljenje odnosa med obema vladama, so poslala v Rusijo svoje zastopnike, ki so se vrnili s poročilom, da ni so dogovori obvezni in da so razmere take, da ni trgovina niti dobičkanosna.

Ko je tujakšnja vlada predložila trgovskim tvrdkam, ki so skušale obnoviti trgovino z Rusijo, to mirko poročilo, je obenem

tudi izjavila, da se bo v kratkem položaj mogoče izboljšal, ko bodo sovjetske oblasti otvorile Rusijo za tujce. Ameriška vlada nima vsled tega namena vzpizoriti v kratkem korak, ki bi dovedli do obnovljenih odnosa z Rusijo in to kljub svetu sovjetov, da dovolijo kapitalistična podjetja v Rusiji.

Edini stik, ki obstaja v sedanjem času med Združenimi državami in sovjetsko Rusijo, je oni s pomočjo ameriške pomožne komisije, ki nima z vlado Združenih držav nobenega drugega stika kot tega, da je načelnik te komisije, obenem trgovski tajnik Združenih držav. — Najnovejša poročila kažejo, da postaja potreba pomoči vsak teden manjša in da je radi negotovosti odnosa med obema deželama neprimerno zbirati v sedanjem času sklade za Rusijo.

ZAROTA RADIKALCEV.

Boston, Mass., 27. oktobra. — Zvezni agentje so zasledili v Bostonu načrte neke organizirane tolpe radikalcev, ki nameravajo razširiti vlado terorja po celih Združenih državah. Prihodno soboto, nedeljo in ponedeljek.

Kot pravijo agentje, je ta zarota mednarodna in da so jo sklenili radikali, ki se upali pomasti stvari obh Italjanov Saccu in Venzettija, ki sta bila spoznana na krivim umoru in ropa.

Zarotniki so nameravali dinamitirati poslopja po celi deželi in prav posebno ona, v katerih so nastanjeni uradi justic. departamenta. Bostonški urad justicnega departamenta je bil prav posebno aktiven pri razkritju te zarote in pri korakih, da prepreči izvršenje atentatov.

Državna in krajevna policija je v družbi zveznih oblasti odredila vse potrebno da zavaruje življenja in jav. lastnino. Razen tega pa so postavili poseben kordon straža krog tujakš. državne hiše. Običajne nočne straže so bile podvojene. Krajevnim oblastim o groženih mestih po Združenih državah so poslali svaraile glede nameranih atentatov.

Bivši avstrijski cesar Karol in kisló grezdc, ki mu je dala — Budimpešta.

MADŽARI SO SITI KAROLA

GROF BETHLEN JE REKEL, DA SE MORA KAROL ODPOVEDATI VSEM SVOJIM PRAVICAM. — BANFFY JE POJASNIL CELO ZADEVO. — KONČNA O DLOČITEV GLEDE BODOČE USODE KAROLA BO PADLA PRIHODNJO SOBOTO.

Poroča Cyril Brown.

Budimpešta, Madžarska, 28. oktobra. — Kralj Karol se mora odpovedati prestolu. — Na ta način je pojasnil grof Bethlen, madžarski ministrski predsednik, položaj v pogovoru, katerega mi je dovolil včeraj.

Kaj pa, če se ne bo hotel odpovedati? — Potem moramo storiti vse, kar je v naši moči, da ga prisilimo k temu. — je odgovoril grof Bethlen, ki je kazala, da hoče iti vlada do skrajnih meja, če se ne bo Karol prostovoljno odpovedal prestolu.

— Mi smatramo vprašanje, kdo naj bo ogrski kralj, za domače vprašanje, katero ne bo rešeno izključno iz obzirov na zunanjo politiko, — je nadaljeval. — Ker je stvar taka, ne more Karol v sedanjem času prevzeti svojih pravic kot suveren. Pred dvema leti je sprejel parlament postavko, ki določa, da naj se vprašanje kralja preloži na čas, ko se bo konolidiralo domači in mednarodni politični položaj. Vsled tega je pomenjala poskušna restavracija Karola kršenje madžarske postavke. Pomenjala je "pušč", in mi ne bomo sprejeli nobenega "pušč". Iz tega razloga je vlada tudi sklenila nasprotovati Karolu z obojestrano silo. Sedaj pa je bil ustvarjen nov položaj, kajti naše mnenje je, da se mora kralj Karol odpovedati prestolu.

Glede zunanje politike v zvezi s tem vprašanjem pa velja naslednje: — Zavezništvo s prvem trenutku poslali ultimatum, v katerem so izjavili, da ne bodo pod nobenim pogojem, trpeti restavracije Karola. Besedilo tega ultimata je bilo približno isto kot ono ultimata, katerega so nam poslali leta 1920. Takrat je vzpizorila: — Mala antanta slično akcijo ter izjavila, da bi bil to vzrok za vojno, če bi mi sprejeli Karola. To pa je bilo povsem nepotrebno, kajti mi smo že sklenili, kaj bomo storili. Domnevam, da je mala antanta vpoštevala našo akcijo, kajti Češkoslovška, ki je od početka zaprla svoje meje proti nam, jih je zopet odprla. Vse je odvisno od tega, če moremo kontrolirati Budimpešto. Ako bi prišle čete kralja Karola v Budimpešto, sem prepričan, da bi Češkoslovška in Jugoslavija napovedali vojno.

— Poslali smo ministra za javno vzgojo z nekim častnikom h Karolu s sporočili, da se nam preti z vojno radi njegove akcije. Odposlanca pa nista smela govoriti s kraljem, temveč le z Rakovskim, ki je rekel: — Mi vemo za vse to, a to ne dela nobene razlike, —

Karol se mora odpovedati prestolu, ker mu ni mogoče zadržati, kajti on ogroža mir in postavlja dežele. Ker se je poslužil sile orožja, je sam uničil svoje lastne prilike. On ne bo nikdar več kralj. Večina legitimistov je naziranj vlade.

Čul sem, da sta Češkoslovška in Avstrija mnenja, da ni beneški dogovor glede Burgenlanda več veljaven. Mi pa smo povsem drugačnega mnenja. Beneški dogovor nima nobenega oprava s Karolom. Stori bomo vse, kar smo se obvezali storiti. Vlada je storila vse, kar je bilo v njeni moči, da se izogne državljanski vojni ter pošiljala sporočila za sporočilom kralju, Rakovskiju in sploh vsem o katerih je domnevala, da imajo kak vpliv vna kralja. Ko pa je ogrozil Budimpešto, je bila naša dolžnost braniti deželo.

Ko sem ga vprašal, če se bo parlament kmalu lotil "kraljevskega vprašanja" ter ga rešil, se je grof Bethlen nasmehnil ter rekel:

— Mi moramo imeti najprej malo miru ter uveljaviti red in boljše odnose s svojimi sosedi. Šele potem se bomo lahko lotili "kraljevskega vprašanja" s pomočjo parlamenta in zaveznikov. — Ali ni še rešen problem, kaj naj se stori s Karolom, potem ko se bo odpovedal prestolu? — sem ga vprašal.

— Kralj Karol ne more ostati v tej deželi, — je odvrnil grof Bethlen odločno. — Mi smo naprosili zvezniške poslanike, naj vprašajo svoje vlade, kam ga hočemo poslati.

POLOŽAJ GLEDE IRSKE KRITIČEN.

London, Anglija, 27. oktobra. Kot izjavljajo danes tujakšnji dobro poučeni listi, bo ministrski predsednik Lloyd George radi kritičnega položaja v razpravah z zastopniki Sinn Feineev na Irskem, opustil svoj nameravani obisk v Washingtonu ali ga pa moral vsaj preložiti prav do zadnjih dni konference.

Ministrski predsednik ni podal nobene javne izjave v tem zmislu, a številni njegovi politični in osebni prijatelji so odgovorili na stavljen vprašanja glede tega poročila, da je vest resnična.

Vseposod so danes priznavali, da so irska pogajanja le slabo napredovala in da so izgledi danes slabši kot so bili pred par dnevi.

MORILCA MLADE DEKLICE NAŠLI?

Uslužbenec v cvetličnjaku, ki je bil že dvakrat preje zaslišan, je bil zopet aretiran.

Morristown, N. Y., 28. oktobra. — Neki uslužbenec v cvetličnjaku, po imenu Frank Jancarek, star dvajset let, iz Florham Parka, je bil včeraj aretiran ter odveden v Morris County jetnišnico na temelju sumnje, da je on dotični, ki je umoril žaneto Lawrence, staro dvanajset let, v Madison, N. Y., dne 6. oktobra. Jancarek so aretirali včeraj v Florham Parku, v bližini Madisona okrajni detektiv, a njegovo aretacijo se je prikrilo do danes v upanju, da bo mogoče dobiti od jetnika priznanje. Aretirani pa vztraja trdno pri svoji trditvi, da je nedolžen.

Areteacija je sledila informaciji, katero je dal policiji v Newarku neki Frank McGorery, ki je delal z Jancarekom do preteklega petka. Ta je baje izpovedal pred policijo naslednje:

— Jaz sem bil z Jancarekom na dan umora ter sem ga zapustil okoli polnoce. Sestal sem se z njim zopet v oni noči ter zapazil na njegovih hlačah, čevljih in na srajci madeže krvi. Nato pa mi je povedal, kako je napadel ter končno tudi umoril dekle, ker je domneval, da ga je spoznala.

Jancarek so že dvakrat zaslišali pred njegovo aretacijo, vendar ne ničesar o zločinu. Edina dejstva, ki so ga vezala s slučajem, so bila, da je bil uslužbenec v cvetličnjaku, da so bile roke deklice zvezane z vrvcjo kot se jo rabi v cvetličnjakih in da je bilo znano, da se je nahajal v bližini Kluxen gozda, kjer so našli truplo umorne deklice, približno ob času umora. Po svoji aretaciji je Jancarek priznal, da je bil v bližini gozda, a trdil je, da je šel obiskat tam svojega brata Jerryja, ki je zaposlen v Barton cvetličnjaku, nekako dvesto jardov proč od Kluxen gozda.

Jancarek je izjavil, da je imel navado priti vsak večer k svojemu bratu, da mu sporoči zadnje novice o base-ballu. Popoldne onega dne, ko je bil izvršen umor, je baje kupil neki list v Madisonu ob petih popoldne ter odšel proti gozdu, da se sestane s svojim bratom. Brata pa ni našel ter odšel vsled tega z njegovim domom v Florham parku, kjer je večerjal z družino ob šestih in pet minut. Oblasti domnevajo, da je bil umor izvršen med polnoce in šest uro.

Družina jetnika izjavlja, da je bil informant McGorery zaposlen s Frank Jancarekom v cvetličnjaku, da pa je bil zadnji petek odpušen, ker je zanemarjal svoje delo. Ker je bil radodaren jezen, je šel na policijo ter ovadil Frank Jancareka.

PRITISK VLADE JE PREPREČIL ŠTRAJK

VODITELJI PETIH ŽELEZNIC ARSKIH BRATOVŠČIN SO SE MORALI VKLONITI VELIKEM U PRITISKU, KATEREGA JE IZDA. — SKLEP ZA PREKLIČ VEDLA NANJE ZVEZNA VLA PREJET. ZGODOVINA PRETE. STAVKE JE BIL SOGLASNO S ČE S TAVKE.

Chicago, Ill., 28. oktobra. — Vsled pritiska železniškega delavskega sveta ter justičnega departamenta so predsedniki petih železniških bratovščin včeraj zvečer sklenili preklicati poziv na stavko, ki naj bi izbruhnila prihodnjo nedeljo. Imenovali so odbor, katerega so naročili sestaviti resolucijo, ki razveljavlja poziv na stavko. To resolucijo naj bi odbor predložil voditeljem bratovščin. Voditelji železničarjev so zatem začasno odgodili svoje seje da čakajo na resolucijo komiteja.

Vsa znamenja preko dneva so kazala, da bo zavzel komitej stališče proti proglašanju stavke. Posvetovanja glede resolucije so trajala več kot eno uro, vendar pa ni bilo mogoče izvedeti, kakšen bo izid teh posvetovanj.

Šele krog dvanajste ure včeraj ponoči je bilo rečeno, da bo stavka preklicana in komitej je v tem zmislu obvestil zbrane voditelje železničarjev.

Posebne skupine železničarjev so soglasno glasovale za preklic poziva na stavko, kot je izjavil predsednik Lee.

Oficijelno besedilo sprejete resolucije pa še ni bilo objavljeno. Neoficijelno se glasi, da so zastopniki kurjačev energično izrazili protij tej resoluciji. Soglasno s poročilom L. Shepparda, predsednika bratovščin železniških spovednikov, so unije sklenile razveljaviti poziv na stavko radi vedno naraščajočega javnega mnenja, da se bo stavka obračala proti železniški delavski komisiji in vsled tega proti vladi, ne pa proti železničarjem kot takim.

Tudi je postalo jasno, da nam je nasprotovala vsa administracija v Washingtonu in da smo imeli le malo prilike doseči svoj cilj — je nadaljeval. — Proglašali smo to stavko, da dobimo gotove pravice, do katerih so naši ljudje upravičeni. Postalo pa nam je jasno, da se je železničarjem posrečilo prepričati javnost, da dejanski stavkamo proti vladi, ne pa proti železničarjem.

Propaganda je bila uspešna tudi v železniškem delavskem svetu. Vsled tega nam ni preostajalo ničesar drugega kot preklicati poziv na stavko, ki naj bi izbruhnila 30. oktobra.

Predsednik Lee je bil prvi, ki je prinesel to večsto sporočilo zastopnikom listov.

— Stavka je preklicana — je rekel. — Besedilo resolucije vam bom sporočil jutri zjutraj.

Zgodovina preteče stavke je naslednja:

Sklep zvezne železniške delavske komisije z dne 1. julija, s katerim je bila dana železničarjem polnomoč, da uveljavijo skrčenje plače za dvanajst in pol odstotka je bil prvi dogodek, ki je dovedel do končne proglasitve generalne stavke na železnicah. Kakorhitro je bila izdana ta odločitev se je večina železniških uniij izrekla za stavko. Glasovanje samo pa je pokazalo, da obstajajo številna nasprotstva med unijami samimi. Voditelji štirih velikih bratovščin so se zbrali v Chicago, da se posvetujejo glede korakov, katere naj store v tem oziru. Dne 15. oktobra je bilo objavljeno, da se bo pričela stavka dne 30. oktobra, da se bo ta stavka izprva omejevala na štiri okraje ter se pozneje razširila na vse železniško omrežje dežele. Unije premikačev so se pridružile postopanju velikih uniij, dočim je izjavil predsednik železniškega departamenta Amerike Del. Federacije povsem javno, da se bo boril proti preteči stavki z vsemi silami, ki so na razpolago A. F. of L.

Par dni po proglasitvi poziva na stavko je stala na pozorišče zvezna železniška komisija, se posvetovala s predsednikom Hardin-

gem ter objavila, da bo skušala na vsak način preprečiti dejanski izbruh stavke. Zavzela je stališče proti nadaljnjemu skrčenju plač ter za takojšnje znižanje železniških pristojbin ter odredila, da se morajo železnice vkloniti plačilni lestevici kot je bila določena dne 1. julija.

RUSIJA JE PARADIŽ ZA MLADE FANTE

Primerja za to je karjera dvanajst letnega Borisa Gručkova, prejšnjega roparskega glavarja.

Poroča Walter Duranty.

Moskva, Rusija, 28. oktobra. — Rusija je danes paradiž za zlobne ali poredne fante. Na tisoče je danes mladčev, ki se potikajo po Moskvi, umazani, vulgarni in poredni, katerim nikdo ničesar ne prepoveduje. Ti mladci so kot majhne ribice, ki uidejo skozi mrežo sicer drugega zelo uspešne policije in čeprav so bili poskusi sovjetske vlade, da izboljša šalske razmere, uspešni in dobro misljeni, je vzgojnemu departamentu še vedno nemogoče skrbeti za več kot dve tretini mladinskega prebivalstva mesta.

Ti poredni fantje se potikajo po ulicah in vse kaže, da uživajo to svobodno življenje. Vzemimo slučaj možega mladega prijatelja Borisa Gručkova, ki je veteran iz poljske vojne, čeprav je sedaj star šele dvanajst let, prejšnji poglavar tolpe črnih tovarišev in sedaj pod novim ekonomskim sistemom, kapitalist, izkoriščevalce delavstva in bodoči milijonar.

Boris je sin Rusa, ki je padel v pričetku svetovne vojne ter — nemške matere. Pred tremi leti ga je dovedla mati z dežele v Moskvu, kjer se je naučil pisati in čitati. Govoriti zna nemški in ruski. Kmalu nato je uinil v urla za legarjem ter ga pustila čisto samega. Danes pa je lastnik obsežne sobe s pohištvom, ima tri milijone rubljev v gotovini, kar je v ameriškem denarju 400 dolarjev, ter šest uslužbencev, ki delajo zanj. Na dan napravi približno pol milijona rubljev. Privrkat sem se sestal s tem presenetljivim mladčim na cesti, ko je nadzoroval svojo armado uslužbencev. Rekel mi je: — Jaz pošljem svoje ljudi vedno ven v parih, da lahko drug drugega nadzorujejo, kajti drugače bi me osleparili.

Boris je stal ravno na vogalu ceste, kjer je prodajal žveplenke, posušena zrna solčne rože in cigarete.

— Dosti je ljudi, ki radi delajo zame, — je rekel, a jaz moram neprestano paziti nanje in tudi na policiste, da ne plačam davka. Posla sem se lotil čisto slučajno. Pred tremi meseci sem prodajal žveplenke sam zase in nekega dne sem našel dva dečka, ki sta se mi ponudila, in katera sem sprejel v službo. Oba sta imela nekaj denarja, ki je tvoril kapital za moje sedanje podjetje. — Nakupili smo blaga in prvi dan nam je prinesel 25.000 rubljev. — Polagoma sem sprejel v službo še nadalje in danes jih imam šest. Vsak par mi prinese dnevno približno stotisoč rubljev. Vsi pa tvorajo spati v moji sobi, kajti drugače bi me osleparili. Borisova soba je nad vse romantična. — Po smrti matere se je pridružil neki kompaniji Rdeče armade, kjer je služil kot kuhar. Udeležil se je kampanje proti Poljski, a s končno vrnil v Moskvu, kjer je bila njegova soba še vedno prazna kot jo je zapustil.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banko izvršujejo po zlati cen, zanesljivo in hitro.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpoložljive na našnje polte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.

300 kron	\$ 1.25	1,000 kron	\$ 4.00
400 kron	\$ 1.65	5,000 kron	\$ 19.50
500 kron	\$ 2.05	10,000 kron	\$ 38.00

Italija in sosedeno ozemlje:

Razpoložljive na našnje polte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.

50 lir	\$ 2.50	500 lir	\$ 21.50
100 lir	\$ 4.60	1000 lir	\$ 42.50
300 lir	\$ 12.90		

Nemška Avstrija:

Razpoložljive na našnje polte in izplačuje "Austriatische Bank" na Dunaju.

1,000 nem.-avstr. kron	\$ 1.30	10,000 nem.-avstr. kron	\$ 11.00
5,000 nem.-avstr. kron	\$ 6.00	50,000 nem.-avstr. kron	\$ 50.00

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne kot nam poslani denar daste v roko.

Kot generalni zastopnik "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo zanesljive izvanredne ugodne pogoje, ki bodo velike koristi za one, ki se za ali so bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKRED STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York

(Advertisement)

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
OWNED AND PUBLISHED BY
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko	\$6.00	Za New York in celo leto	\$7.00
in Canada	\$6.50	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	\$3.00	za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	\$1.50	za pol leta	\$3.50

GLAS NARODA
(Vozel of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription, yearly \$5.00

Advertisements on Agreement.

Copyright 1921 by the Slovenian Publishing Company. No part of this publication may be reproduced without the written permission of the publisher.

GLAS NARODA
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2576

Depisi

Girard, Ohio.

V naši naselbini se je poročil Anton Rus, doma iz vasi Gornji Globodol pri Mirni peči na Dolenskem, z gospodično Katarino Kosovelj, doma iz Oseka pri Gorici na Primorskem. Ženin je nam girardskim Slovincem dobro znan, nevesta je pa znana v Chicagu, kjer je bila več let. Zlasti pevsko društvo Lira je bo težko pozabilo. Vrli napredni Slovenci naše čestitke in obilo sreče v zakonskem stanu.

Dne 5. novembra se bo vršil koncert pevskega društva Ljubljanski Vrt s sodelovanjem društva Strossmayer iz Youngstown, Ohio. Dobiček je namenjen blagajni Ljubljanskega Vrta. Vabimo vsa društva iz Girarda in okolice. Začetek ob 7. zvečer. Ker bodo najboljši kuharji prisostvovali, se bo prvo dejanje vršilo v kuhinji. Tam bo večerja. Peko se bo koštrun in dobra potica. Ko se bomo najedli in napili, bomo šli v dvorano, kjer bodo najboljše muzikantje igrali razne valčke in polke. Potem bo nastopil pevski zbor ter bo pel svoje pesmi. Torej ne zamudite izvrstne zabave!

Dne 27. novembra se bo vršila redna mesečna seja Slovenskega Doma. Vabimo, da bi se vdeležili vsi delničarji, ker se bodo dali v

najem prostori, to je saloon in grocery. Pridite vsi, ker je od vas odvisno, kakšen bo uspeh za leto 1922.

Vsem delničarjem lep pozdrav. Vsem Slovincem in Slovenkam še enkrat priporočam, da se vdeležijo koncerta dne 5. maja v našem Domu. Na svidenje!

Frank Kramar.

Barberton, Ohio.

Posebnega nimam poročati, vseeno bi vas pa prosil, da mi odmerite mali prostorček v vašem listu. Delavske razmere so se nekoliko izboljšale. Nekatere tovarne so že začele obratovati. Če ima človek malo sreče in pridne roke, se že nekako preživi. Zalobig je pa več takih pri nas, ki so rajši lačni, kot da bi delali.

Tukaj je tudi rojak, ki se smatra za velikega gentlemana, pa ne zna niti pisati niti brati. Njegovo gentlemanstvo je pa razvidno iz naslednjega: ako se napije alkohola, razsaja kakor blazen. Nekoč večera je prilomastil k svoji mu popolbratu in začel razsajati kot divja zver. Popolbrač, ki je dober in pošten človek, ga hoče pomiriti, on ga pa zgrabi, ter ga potegne s porca, da se je poškočeval na nogi. Rojaki, varujte se takih zlobnežev!

J. G.

Iz Slovenije.

Aretirani vojaški begunec.

Dne 4. oktobra 1921 so aretirali v Ljubljani Antona Majena, ki je služil kot vojak pri 44. pešpolku v Otočcu, a je od vojakov pobegnil in odšel v Trst, kjer je bival 3 mesece in se je potem zopet vrnil v Jugoslavijo, iz katere je odšel zopet v Trst, od tam je pa odšel v Spodnjo Vrtojbo, kjer je ukradel Andreju Torelliju denarjico, v kateri je imel 1200 lir. Po izvršeni tatvini se je vrnil v Jugoslavijo, nato pa šel v Avstrijo, ko se je vrnil zopet v Ljubljano, so ga prijeli in izročili vojaški oblasti.

Poročil se je

v Škofji Loki Vilem Zipser, trgovec iz Kranja, z gospodično Niko Sadarjevo iz Škofje Loke.

Pedesetletnica državnega ženskega učiteljskega v Ljubljani.

Dne 7. oktobra 1871 je tedanji deželni šolski nadzornik učiteljskega zbora in prvih gojencev otvoril prvi letnik ženskega učiteljskega v Ljubljani. Pomembno petdesetletnico je 7. oktobra obhajalo celokupno ljubljansko državno učiteljske. Po vsi masi v cerkvi Jezusovega Srca je bila lepa domača slavnost v telovadnici državnega učiteljskega. Ravatelj g. Doktor je v slavnostnem govoru orisal važnost ženske izobrazbe.

Gospodarske zadeve.

Iz Novega mesta se poroča: Vrednost denarja ni več v nikakršnem razmerju z vrednostjo blaga in dela. Ako kmet najame delavca, ki zahteva poleg številne visoke dnine še par litrov vina na dan, se delodajalec kar prime za glavo. Delavec pa hladnokrvno odgovori: "Daj ti meni toliko krompirja, vina, moke, zabele itd., kolikor sem mogel dobiti pred vojno za dno v denarju, pa ne zahtevam drugo." Ko pa prihaja trgovec h kmetu po poljske pridelke in se mu zdé predragi, pa mu poljedelec odbrusi: "Daj ti meni toliko sukna za obleko, kolikor sem ga dobil prej za to množino poljskih pridelkov, pa bom zadovoljen." Trgovec ni zadovoljen. Že iz teh priprostih zgledov sledi, da se je med kupovino in prodajno spremenilo razmerje v škodo slabšega ali, bolje rečeno, v škodo slabše organiziranega. Zlato in srebro je ostalo v rokah posameznikov, ki v papirnat denar niso imeli zaupanja. Vojna je uničila mnogo sadov večletnega dela. Dočim je prej krona veljala več kot švicarski frank, je sedaj treba plačati zanj 34 kron. Tja je šlo mnogo našega zlata. Sedaj moramo za to zlato plačevati ogromne svote, ker država potrebuje veliko denarja. Vemo tudi, da je časopis tem cenejši, čim več se ga tiska. Tako je tudi z denarjem. Zato se vrača v državne blaginje mnogo denarja v obliki davkov, kar pa še ne zadostuje, poleg tega pa morajo tudi kapitalisti

zaslužiti, sicer bi reveži lakote umrli, kar pa ne bo tako kmalu. Kaj je torej storiti? Ob volitvah obračunati temeljito z vsemi kapitalističnimi strankami ter uvesti progresiven davek na dohodek, vsi drugi davki in trošarini pa se naj odpravijo. Tako bo škopnel kapitalizem in začetel bo zadržništvo v splošen prid in blagor naše bogate Jugoslavije. Na šentjernejemskem in novomeškem sejmu smo imeli priliko videti, kako so kmetje pripejajali velike množice goveje živine na prodaj. Posamezniki so prav dobro prebrali. Nekoč se je gohvalil, da je prodal par volov po 35 kron živo vago. Toda ogromna večina drugih ni bila tako srečna, ampak so morali goniti svoje vole zopet domov. To je samo dobro pretuh-tana vaba, kateri mnogi nevede nasledajo, kakor se je zgodilo v Zagrebu. Sena je radi suše, kakor veste zelo malo in zagrebški trgovci se nekaj voz sena kupili po zelo visokih cenah. Dne 14. sept. pa se je nabralo od vseh strani vse polno vozov sena na zagrebškem sejmišču. Ko so kupci to videli, so se dogovorili in spustili cene. Nekateri kmetje so vztrajali po dva dni na sejmišču, vendar cene se niso dvignile, stroški pa so narasli. Morali so prodati po razmeroma nizki ceni, ali pa se vrniti s polnim vozom nazaj. Pa poglejmo sedaj zadrugo. Ko bi bili ti kmetje vključeni v svoji zadrugi, bi svoje seno zapeljali v zadržno skladišče, kjer bi čakalo pomladi, ko bo stiska za seno večja. Če rabijo denar, jim zadruga da predujem, konec leta pa si člani lepo razdelé dobiček, ki bi sicer pripadel trgovcu kot posredniku. Ista stvar je tudi z živino. Danes so prefrignili in bogati veletrgovci čisto navadni prekupeji in verižniki, dočim zadruga ne potrebuje njihovega posredovanja. Kar kupuje za svoje člane, naroči naravnost iz tovarne, kar pa prodaja, pa prodaja brez posredovalcev. Dr. Krek ni zapustil denarja, zapustil pa je našemu ljudstvu bogate zaklade svojih zlatih nauk: v zadržništvu je rešitev in poročilo boljše bodočnosti našega ljudstva.

Spoj Splita z zaledjem.

Splitški list "Život" prinaša iz Beograda sledečo vest: Neka slovenska stavbena družba iz Maribora je prosila v zvezi s Trgovin-sko banko d. d. (Handelsbank A. G.) iz Zürich (Švice) za dovoljenje, da sme proučiti železniški spoj Splita s progo Sarajevo-Metković. Isto mariborsko podjetje se zanima v družbi z neko znano londonsko ladjedelniško tvrdko za zgradnjo večje ladjedelnice v okolici Splita. Po informacijah so zainteresirani pri tem podjetju večji slovenski in hrvaški denarni zavodi. Važnost Splita spoznavajo tudi oni krogi, ki so bili doslej rezervirani oziroma protivni.

Peter Zgaga

V Washingtonu se bo vršila konferenca za razoroženje. Zastopani bodo tisti, ki so zmagali. Kajti le ti imajo pravico nositi orožje. Premaganci so ostali doma.

Zastopniki so rekrutirani iz vrst generalov in vojaških izvedencev. Vojna jim je življenski poklic in vsakdanji kruh obenem.

Ne vem, če je naslednja primerava prava, pa jo bom vseeno napisal:

V neki deželi so hoteli odpraviti pijačo. Prvi pogoj za javni na-ert je v sedanjosti dobri posvetovanje. In na posvet za odpravo pijače so v dotični deželi poslali same pijance.

Njihov uspeh se da primerjati z uspehom, ki ga bodo imeli militaristi na razoroževalni konferenci v Washingtonu.

Kot zagovornik razoroženja je prišel v New York francoski maršal Foch. Da je res za razoroženje je kazala njegova uniforma in da noče imeti vojne, so kazali vojaki, ki se ga spremljali.

Sprejem je bil velikanski. "Vsako oko je bilo rosnó" — piše newyorški časopisje.

Mnenja so različna ter odvisna od hipnega razpoloženja. Vprašajte stotisočere francoske navadne vojake, kaj so mislili o Fochu, ko so tičali do pasu v blatu, in so se vsak teden enkrat do siteda najedli. Besed, ki bi jih izpregovorili, bi ne smel objavit. In Francozi so vendar zmagali, sedanjí gospodarji Srednje Evrope.

Foch je prišel v Ameriko kot zmagačec Nemcev.

V kratkem bo dospel v Ameriko vodilni balon. Dvignil se bo nekje na Nemškem, preletel ocean, parkrat zakrožil nad Čikago, preletel bo znova ocean in pristal nekje na Nemškem.

Ta vodilni balon je delo onega naroda, katerega je Foch popolnoma porazil.

Pravijo, da so spravili bivšega avstrijskega cesarja Karola in njegovo ženo na neko angleško bojno ladjo.

Kam ga bodo peljali, se še ne ve. Dobro je pa, da ga peljejo, bo fantina že vsaj nekaj sveta videl.

Staram se, staram, — je rekel moj prijatelj, ter pričel gledati po petnajstletnih dekletih.

Stavka železničarjev — odpovedana.

Mrtva je bila še pred rojstvom.

V newyorški državi je bila prva Pielova pivovarna v Brooklynu, ki je zaprosila za dovoljenje, da sme izdelovati medicinsko pivo.

Hvala Ti, Ivan, prvoboritelj vseh potrebnih!

Charles Schwab, član ameriške jeklarke dinastije je imel pred kratkim govor pred ilinojsko trgovsko zbornico.

In v svojem govoru je rekel: — Nikar se ne razburjajte vsled sedanjih razmer. — Samo smejte se, le snejte je!

Državni delavski department je izdal zanimivo poročilo. Iz tega poročila je razvidno, da je od vsake sto delavcev, ki so bili lani zaposleni v jeklarski industriji, le še devetindvajset delavcev na delu.

Ostalih enosredmdesetim pa pravi Schwab: — Nikar se ne razburjajte. — Le smejte se, le snejte se!

Na tisoče študentov je hotelo stopiti v skebske vrste, če bi izbruhnil železniški štrajk.

To je znova dokaz, da je nad belim ovratnikom salamsko malo tiste tvarine, ki ji je pamet ime.

FRANCOZI BODO OPUSTILI SINJE UNIFORME.

Pariz, Francija, 28. oktobra. — Sinje — modra barva francoskih uniform se bo morala umakniti khaki barvi na temelju sklepa vrhovnega vojnega sveta. Bodoče uniforme francoske armade bodo slihele onim v ameriški armadi.

Povelje za izpremembo uniform ne bo uveljavljeno, dokler ne bo ponošena sedanja zloga. To bo trajalo še celih deset let.

Jugoslavanska

Ustanovljena l. 1898

Katol. Jednota

Inkorporirana l. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 935 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISELER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BPOZIC, Ely, Minn.
Blagajnik nepriznanih svetnikov: JOHN MOVERN, 524 P. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik: Dr. JCS. V. GRAHEK, 845 E. Ohio St., N.S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
MAX KERŽIČNIK, Box 572, Rock Springs, Wyo.
MOHOR MLADIĆ, 2603 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4222 Washington St., Denver, Colo.

Poročni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 170, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdrževalni odbor:
VALENTIN PIRC, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno nadno glasilo: "Glas Naroda".
Vse stvari, tikačice so uradni zadevi kakor tudi Jeannine pošiljato naj se pošilja na glavnega tajnika. Vse priče naj se pošilja na predsednika potočnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spravevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika. Jugoslavanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovcem za obilen orisop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tečajku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 član! ali članicami.

AMERIŠKI VOJAKI

SO RADI V NEMČIJI

Življenje ob Renu je en sam praznik in prav posebnost se ne morejo ločiti od dobrega nemškega piva.

Koblentz, Nemčija, 28. oktobra. (Uvodne korake za sklenjenje ameriških sil v Nemčiji, soglasno s programom vlade v Washingtonu, se je že storilo, čeprav ni bil še določen datum za odpotovanje prvega odelka teh čet.

Včeraj se je glasilo v ameriškem glavnem stanu, da so prišla iz Washingtona dosledaj le še neoficijelna poročila, tikačice za sklenjenje takojšnje ameriške sile, da pa so vojaki pripravljani odpotovati, kakorhitro bodo prišla definitivna povelja. Iz Washingtona je baje prišlo poročilo, da bodo prvi oddelki odpotovali proti domu pričetkom novembra in sicer preko Antverpna.

Sedanja ameriška armada v Nemčiji obstaja iz 421 častnikov in 11.000 mož. Listi poročajo, da bo armada skršena za nekoliko polovico, in ta vest je povzročila med ameriški četami v Nemčiji, tako med častniki kot možmi, velikanško potrtost, kajti vsakdo si želi ostati tukaj, ker so v tej deželi izvrstni pogoji.

Navadni vojaki izjavljajo povsem prostodušno, da bi ostali tukaj za nedolgo, ker so življenjski pogoji veliko boljši kot pa v večini drugih dežel, predvsem pa v Združenih državah, in to vsled visoke vrednosti denarja.

Dolar je vreden sedaj 163 mark in dober obred kot ga vedo vojaki, če niso v vojašnicah, stane dvajset do trideset mark. Pivo stane štiri marke liter.

Odkar je pričela marka tako dati, je bilo opaziti velikanski naval Amerikancev, in tukajšnje prodajalne so morale zapreti svoje prostore za več ur na dan, ker niso mogle zmagati dela. Vsih puste prodajalne gotovo številno odjemalcev v prostore ter nato zaklenejo duri, katere odpro šele potem, ko so odjemalci odšli in ke so predali z blagom znova napolnjeni.

Avstrijski socialni demokrati in vlada.

Z Dunaja poročajo, da je dr. Adler demencialni vesti o vstopu socialnih demokratov v vlado. Socialni demokrati so po prevra-

Šaljiv izrek Edisona.

Nekoč so vprašali Edisona, če ne pripisuje svojega uspeha navdahnjenju. "Ne", je odvrnil Edison, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Izza iznajdb trdega dela je poteklo že veliko let. Kljub temu, da je na tisoče mož poskušalo doseči svoj cilj son, "pripisujem ga potu." Navdahnjenost je pomenja v tem slučaju prebujenje, ustvarjanje misli, dočim pomenja drugi izraz pomenja pri težkem delu. Iz

Povestnik v sili.

(Konec.)

Pa da o tem nikomur ne znete, prosil Liza, a tudi ne rečete nikdar več, da je moja komtesa sitna! Vedite, končala je odhajajo, pod njeno odurnostjo je skrito najblazje sreče.

Odslej mi je Liza izkazovala večjo zaupnost. Pogovarjala se je z menoj pogosto, in zdela se mi je, kakor da jej dobro dč, pogovarjati se o nesrečni komtesini s človekom, ki je omiloval Vandino usodo.

In pozneje sem zvedel, da se je imela komtesa Vanda ravno poročiti z grofom Raoulom, katerega je čez vse ljubila, ali on se je dal zmotiti po lahkomiselni koketki in jo je potem tudi vzel v zakon, in sicer zavoljo nekoliko več tisočakov. Kakor se pa vsaka krivica v življenju masčuje, tako se je tudi grofu Raoulu. Trmasta stoproga je s svojim razkošnim življenjem zapravila ne samo svoje, temveč tudi možovo premoženje. Grof je živel zavoljo tega, v vedni prepričanju, da je ljubil je itak tudi nikdar ni!

Nekega dne — bilo je soparno kakor danes — vlečem se proti večeru v travo poleg neke skrite steze sredi gaja. Ondi sem počasi pušil, s slastjo uživajoč večer, no sapico, po kateri sem že cel dan zelo hrepenel.

Naenkrat me predrami bolesten klic. Prestrašen vstanem hitro ter se napotim tja, odkoder je oni glas prihajal. Nisem se zmotil. Zakaj zopet začujem obupen klic: Liza, Liza! Za tem klicem pa se zasliši močan kašelj.

Moj Bog, komtesa Vanda se je nekaj pripenila! Mislim si jaz in tem, kolikor me noge nesejo. V malo minutah sem pretekel drevo-red. Tu se obrnem v stran in takoj zapazim na klopiči sloneti nekaj belega. Bila je Vanda. Približam se je ves brez sape. A ker je skrivala dlani in me ni videla priti, zakličem v skrbeh: Za Boga, komtesa, kaj se je pripetilo?

Ona povzdigne obraz, ki je bil moker samih solz, ter vzklikne z groznim pogledom in votlim glasom: Kje je Liza? Hočem, moram ji njo govoriti!

Takoj je grem iskat, komtesa. Ali pa vas smem sam tukaj puščati? Jako ste prestrašeni!

Rekli pa se nehoté ozrem, da bi zvedel, kaj je bilo komteso tako razburilo.

Ah, reče ona in stresla glavo, kakor da bi hotela nekaj pozabiti, ali vendar si prizadeva mirno govoriti: Nič ni! Neke budalasta misel me je bilo obšla.

Hvala Bogu, vzdihnem vesel, da ste le zopet mirni, komtesa!

A v resnici ni bila ona mirna. Videl sem predobro, kako so jej ustnice trepetale, oči so se upirale vsled neke muke.

Povejte mi, Teodozij, reče potem zaljubljeni, kakor da ne bi vedela, kaj bi popraševala: Ali je kdo v tem gradu na smrt bolan?

Zavzet jo pogledam. Čutil sem, da sem bil obdelan. Jedva sem jej mogel v zadregi odgovoriti: Ne, kolikor jaz vem, komtesa! — Tako neugodno me je bilo to vprašanje zadelo iz njenih ust.

Vanda obledi. — O čijem pogrebu sta pa oni dve dekli govorili, nadaljuje vsa obupana, ako nimate milica v hiši?

Kdo, pravite, je govoril o pogrebu? poprašam ves preplašen.

oni dve bedasti dekli veselili mojega pogreba!

Ne vem, kako je komtesa izgledala, ko je to izrekla; zakaj jaz sem bil hitro drugam obrnil oči, da bi ona iz njih ne brala bridke resnice.

Odgovoriti pa nisem v trenutku nič mogel; nekaj mi je v grlu tičalo vsled bolesti in velike osupljenosti.

Zakaj mi nič ne odgovorite, Teodozij? Zakaj se ne smejete moji budalasti misli? zakličite ona vsa razdražena s trepetajočim glasom. — O Bog, o Bog! nadaljuje bolešno potem in sklence obupno roke. Tedaj ni krivična moja slutnja, tedaj moram res uveriti! In sedaj glasno zaplače.

Ali komtesa, pomirite se, vi se motite, tolažim jo ginjen.

Sveti križ božji, kaj se je pripetilo? zakličite nekdo za menoj ter me s silo na stran porine.

Bila je Vandina strežnica Liza, katerega se je vrgla med naju kot razdražena tigris.

Komtesa, ljuba komtesa, utolažite se! zakličite potem vsa iz uma in jo objame kakor otroka.

Nočem umreti, Liza, nočem! — O Bog, saj sem še tako mlada in bi naj umrla?! Še dolgo, dolgo časa hočem živeti, Liza, govorila je Vanda ihté in kasljaje.

Kaj ste jej pravili? popraša me Liza srdito. A ker hoče komteso kašelj zadušiti, obrne se zopet proti njej in jo ljubečje vzdihuje: Komtesa, uboga moja komtesa!

Teodozij umolkne sedaj ter vzdihne globoko.

Gospice, ki so si že med Teodozijem pripovedovanjem večkrat z rokami otirale solze, porabile so ta prenehajo in se hitro ena za drugo pomenljivo pogledale.

Teodozij nadaljuje:

„Drugi dan me da komtesa poklicati. Slonela je v naslonjaku poleg evelinjevega grma pri vrtu, vsem vohodu. Ko jo zagledam, ustavim se nehoté. Z zaprtimi očmi je tu ležala, in prvi trenutek sem menil, da je že več ne živi.

Pridite bliže, Teodozij, reče ona s slabim, a prijaznim glasom, ko spozna moje stopinje. Imam z vami govoriti.

Nemo se jej približam. Preskrbite mi duhovnika in odpošljite ti dve pismi, nadaljuje z več prenehljaji.

A ona ni več kašljala, bila je že preslabla; ali neko votlo hrcanje jej ni dalo govoriti. Oni siloviti prizor prejšnjega dne je bil oslabil njeno moč in kakor sem bil takoj spoznal, on jej je tudi skrajšal življenje. A onemu razdraženju in strahu pred smrtjo sledila sta zdaj udanost in mir.

Pismi sta bili namenjeni eno na očeta, drugo pa njenemu bivšemu zaročencu grofu Raoulu. Odpisal sem takoj obe in se peljal v bližnje mestice po duhovnika. Bil sem potem štiri dni z doma, ker sem moral na neko daljno posestvo pogledati.

Ko se pa povrnem v grad, bilo je moje prvo vprašanje po komtesini Vandi. Šele ko sem zvedel, da živi, se podam v svoje stanovanje.

Solnce je že zahajalo, in moja soba je postajala vedno temnejša, ker se je gosto večjeve stare jabolane raztezalo pred njim. Imel sem pa še urediti neke njune račune, zato se približam oknu, da bolje vidim. Okno je gledalo na vrt, in dasi je bilo vsled večjeve zakrito drugim očem, imel sem vendar dovolj izgleda po vrtu.

Bil je takrat krasen, topel je seneski večer. Zadnji solnčni žarki so zalitli vršice visokih smrek, rdeče nebo se je žarilo in obsevalo z ognjenim svetlom lahne oblačke. Listje je trepetalo ob večerni sapi; ptički, skakljaje z veje na vejo, končevali so dneveno petje; v bližini je šumel potokček, a v trati pa so na vse grlo čvrčeli veseli črčki.

Nekaj trenutkov sem bil zamaknjen v to krasoto prirode, potem pa primem za pero in začnem sestavljati številke.

Naenkrat pa vzbudi mojo pozornost človeški glas, ki je prihajal z vrta. Ozrem se na levo, a nikogar ne vidim; ozrem se na desno, ravno tako. Poslušam, gledam, in glej, ravno meni nasproti, nekoliko skrit za veliko vejo, prikaže se mi ljubeznivi prizor.

Komtesa Vanda, pokrita čez noge do prsi z živobarvno mehko odejo, je slonela v naslonjaku. Ne daleč od nje je počivala Liza s pletenico v roki. Na stolčku pri sem imel v mislih, svoji prvi lju-

Vandinih nogah pa je sedel neki gospod.

Takoj se hočem od okna pomakniti, da bi ne čul njih pogovorov. A komtesina usoda mi je bila takoj pri sreči, prizor je bil tako gniljiv, da sem kakor priklenjen ostal na oknu in s trepetajočim sreem zrl na ono trojico.

Kako prav je, da umrem, je dejala Vanda z mirnim, skoro veselimi, meni čisto neznanim glasom. Vsaj vas še enkrat vidim, Raoul. Nespodobno je bilo sicer, da sem vas dala poklicati, ali meni, težko bolni ženski sme se odpustiti!

Umolknila je in sklonila glavo nazaj.

Grof Raoul pa se ni ganil; nemo je zrl v tla.

Reklo se mi je, Raoul, da niste srečni v zakonu. Je-li to res? popraša je potem Vanda, in njene oči se z nepopisljivo ljubeznijo in sočutjem uprô v grofa.

Grof me odgovori ničesa; ali iz prsi mu uide težak vzdihljaj.

Ubogi moj prijatelj, nadaljuje pomilovalno komtesa in dene ljubkovače svojo dlan v njegovo roko, rekô: Jaz bi bila znala, delati vas srečnega!

Nato povzdigne grof hitro glavo — in pri tem videl lep, še mlad obraz, — prime ognjeno za komtesino roko, nese jo spoštljivo k ustom, a takoj jo zopet rahlo izpusti ter povese glavo.

Komtesa pa je medtem zaprla oči ter tako nekaj časa nemo ležala z blaženim nasmehom okoli ust.

Kdo ve, pravi malo pozneje ona, vedno še sloneča z zaprtimi očmi, ali pa bi tudi vi, Raoul, res bili srečni z menoj? — Sreča ni tega sveta! — Dobro, da umrem; saj vas nisem nikdar užalostila, saj nimate nobenega vzroka, da me ne bi spoštovali.

Vanda! zakličite naenkrat Raoul z glasom, iz katerega so se razodevali čuti obupa, bolesti in ljubezni: da bi mogel z vami preminuti!

Tiho, zasepeta komtesa, tiho! Jaz sem sama na svetu, vi niste več sami. Soproga in otrok imata zdaj pravico do vašega življenja, ne jaz!

Nje glas, ki je bil dosedaj precej krepkejši, da sem se čudil, postal je zdaj negotov in vedno bolj tihi.

Raoul, nadaljuje ona, edina želja, kojo gojim, je ta, da ste odslej srečni. To se samo zgodi, ako imate mir v rodbini. Raoul, s prizadevanjem se mnogo doseže. Prizadevajte si, ljubiti svojo soprogo, in mir se vam povrne v sree. Je-li, da boste, Raoul? — Moj opomin naj vam daje k temu moči!

Dalje ni mogla, uspehana umolkne.

Tudi jaz nisem mogel dalje poslušati. Solze mi stopijo v oči.

O ti čudovito ljubeče žensko sresreče, mislim sem sam pri sebi, kako si ti neizmerno v svojem čustvu! Ženska prevajena, zapuščena, globoko ranjena v časti in ponosu, prigovarja temu, ki je vzrok njeni smrti, naj bi ljubil žensko, ki je prelestno poselila inesto na strani človeka, do katerega je le ona sama imela pravičilo! — Da more ženska biti tako blaga, nisem preje verjel!

Teodozij umolkne in si briše oči. Nihče ga ni motil. A ker je njegov premolk trajal predolgo, oglaš se Evstahij, kateremu ni nikdar manjkalo dovptov:

„Teodozij“, reče on, „ne pozabite, da so solze škodljive očem! Le pogumno naprej s svojo pripovedjo!“

„Ničesar nimam več pristavljati“, odgovori Teodozij zamisljen. „Samo da se je zgodilo, kar smo vsi strahoma pričakovali. Drugi dan ni bilo več komtese Vande med živimi.“

Ko je bil general, njen oče, prišel, našel je že mrliča. Komtesino truplo so prepeljali nato v Ljov in ga položili v rakev grofov Lešinskih.

Raoul pa, kakor sem bil pozneje zvedel, je živel potem, ali srečen, ne vem, pa vsaj miren in navidezno zadovoljen s svojo soprogo.

Kdo ve, ali ni k temu pripomogla prošnja Vandina? — — —

Gospoda, peti tira je!“ opominja Teodozij pogledavši na uro.

Vsi vstanejo. „Hvala, hvala vam, Teodozij, za pripovedko!“ zahvaljujejo se enoglasno gospice ginjene.

Doživljaji kapitana Kilpatricka.

Poroča George A. Schweppe.

(V naslednjem objavljamo povest Amerikance Kilpatricka, ki je bil v Rusiji. Možak se pritožuje, da so slabo postopali z njim ter so ga smatrali za špijona. Iz njegovih izjav je razvidno, da je bil v resnici špijon. Špijonov pa tudi v Ameriki s rokavicami ne objemajo. Njegovi nazori so enostranski. Po njih se ne sme soditi sedanjega položaja v sovjetski Rusiji.)

Ruska sovjetska vlada drži še vedno na deset in deset tisoč jetkov iz zadnje svetovne vojne in med temi tudi kralja iz Kive, majhne azijske države na meji Afganistana v namenu, da izsili koncesije od dežel, katerim pripadajo ti vojni jetniki, — zglasno s kapitanom Kilpatrickom uradnikom Rdečega križa, katerega so pred kratkim izpustili sovjeti iz ječe, in ki je sedaj vrnil v New York. Ti jetniki so bili izpostavljeni tako krutemu in barbarskemu postopanju, da so le najmočnejši med njimi preživeli v temneah in pri silnih delavnih, kjer so bili internirani. Sedaj, ko je lakota še veliko bolj poslabšala razmere v Rusiji, jih na stotine in stotine umira od lakote in raznih bolezni.

Kapitan Kilpatrick, ki je doma iz Unitowntna, Ala., je preživel devet mesecev in pol kot jetnik v Rusiji, je bil obdolžen špijanže za ameriško vlado. Na zunan se mu takoj vidi, kaj je moral pretrpeti v ječi. Rekel je, da tehta danes 25 funtov pod svojo normalno težo, čeprav se je že zredil od časa, ko je bil avgusta meseca izpuščen iz ječe. Pokazal je sliko, katero je dal napraviti neposredno po njegovem izpustu iz ječe. Ta slika kaže mršavega in sklonjenega človeka, ki izgleda kot v zadnjem štadiju jetike.

Ti vojni jetniki predstavljajo enega najbolj žalostnih prizorov kar jih je videti dandanes v Rusiji, — je rekel. — Z izjemo Anglije in Združenih držav je zastopana skoro vsaka druga narodnost sveta. Nikakih Angležev ni, a videl sem dosti angleških Indijancev. Nadaljni vehk odstotek teh jetnikov obstaja iz Avstrije in Madžarov. Storiši so vse, kar je bilo v njih moči, da pridejo iz Rusije, a sovjetske oblasti, ki spoznavajo, kako nevarni bi bili ljudje stvari boljševizma, če bi dobili priliko govoriti glede razmer v sovjetski Rusiji, jih drže, prepeajo, preobkladajo z težkim delom ter jih izpostavljajo vsem strogostim ruske klime, ne da bi jim dali čevljev ali dosti obleke, da se zavarujejo pred mrazom.

Bolezni kot tifus in jetika, razgrajajo med temi jetniki ter jih pobirajo. Hrana, katero dobivajo ni zadostna za vzdržanje življenja in edini način, kako ostati pri življenju je preskrbeti si nekaj dodatne hrane, na kak drugi način. Jetniška hrana obstaja iz kosa črnega kruha zjutraj, smradljive ribje juhe z zeljem dvakrat na dan in nekaj sladkorja vsaki drugi dan. Včasih vsebuje juha kako ribjo lusino ali ribje oko, a to je vse, kar dobi jetnik od ribe, seveda z izjemo smradu. Videl sem zdrave moške in ženske, katere so vrgli v ječo ter jih prehranjali na ta način in par tednov pozneje so jih prinesli zopet v mrtve. Včasih se jim posreči dobiti nekaj živil od zunaj, a le z največjimi težkocami. Ko sem bil v ječi, mi je čehoslovski Rdeči križ poslal petdeset paketov živil. Sprejel sem le dva, a še ta sta bila napol oropana, ko sta prišla meni v roke.

Vsi mogoči stanevi so zastopani med vojnimi jetniki, od kralja iz Kive in njegovega spremstva pa navzdol do najbolj ponižnega kmeta. Številni med njimi so profesionalni in visoko izobraženi moške, kot profesorji, škofje, odvetoiki, zdravniki, ki so bili vrženi v ječo na temelju materega sumu, da so sovražni stvari boljševizma. V Rusiji ni treba nobenega dokaza, da sa spravi človeka v ječo. Beseča enega izmed milijonov špijonov, ki hodijo po deželi, zadostuje, da se vrže človeka v ječo za nedoločen čas. Razven vojnih jetnikov sem zadet tudi na člana plemstva, prejšnje generale ruske armade, svečenike in celo na prejšnjega predsednika Svete Sinode, ki je bil pred letom 1914 glavni ruske cerkve. Vsi ti umirajo počasi od lakote.

Predno je Amerika stopila v vojno je bil kapitan Kilpatrick uradnik nekega provincionalnega lista v Alabami. Služil je kot artilerijski poročnik v Franciji ter bil po sklenitvi premirja imenovan provizijant častnikom ameriške komisije pri mirovnih pogajanjih. Ko je odšla mirovna komisija iz Francije, je stopil v službo Rdečega križa ter bil poslan v Carigrad.

V Carigradu je bil pridružen v službo pri armadi generala Wrangla, protiboljševskega voditelja, ki je vodil svojo kampanjo na Krimu. Dne 20. oktobra 1920, na povratku s fronte, je bil oddelek, pri katerem je služil Kilpatrick, zajet od oddelka ruskih vojakov, stoječih pod poveljstvom generala Budenija.

Kilpatrick je moral s svojima dvema spremljevalcema, ki sta bila oba Rusi, korakati peš dvajset milj, da je došel v glavni stan Budenija, kjer ga je slednji zaslišal ter izpraševal glede razmer v Evropi in Ameriki.

Po pogovoru so spravili kapitana s številnimi drugimi jetniki vred v tovorni voz in potovanje v Moskvo je trajalo celih deset dni. Malo je manjkalo, da niso jetniki spotoma pomrli od lakote, ker niso dobili od oblasti ničesar.

V Moskvi so odvedli Kilpatricka k Bela Kunu, prejšnjemu boljševskemu voditelju na Madžarskem, ki je obdolžil kapitana, da je vojaški špijon v službi ameriške vlade. Kilpatrick je zanikal to trditve ter rekel, da je uradnik Rdečega križa in da je vsled tega upravičen na temeljni mednarodnega prava, da se ga takoj izpusti iz ječe. Bela Kun pa ni hotel ničesar slišati o tem.

Tekom pogovora je povedal Bela Kun kapitanu, da bi rad obiskal Združene države kot sovjetski agent, da pa si tega ne upa, ker je tam preveč dobro znan. Nato so odvedli kapitana pred Santeri Nuorteva, ki je načeloval celemu propagandnemu delu v zavezniških in skandinavskih deželah. Nuorteva je bil preje tajnik Ludovika Martensa, ki je živel v New Yorku ter bil deportiran. Zaslišanje pred Nuorteva je bilo naslednje:

— Vi ste špijon, — je rekel Nuorteva.

— Jaz nisem, — je odvrnil Kilpatrick.

— Prav nič ne koristi zanikati to, kapitan, — je rekel Nuorteva. — Jaz imam absolutne dokaze, da ste špijon. Ravno kar sem dobil naslednji kabel od ameriškega državnega departamenta: Ali je mogoče, da je bil kapitan Kilpatrick, naš vojaški atašej pri Wranglu, ustreležen?

Kapitan je odgovoril, da je prepričan, da ni poslal državnega departamenta nobenega takega sporočila. Nadalje je vstrajal, da se ni boril v vrstah Wrangla temveč da je opravljal le delo zastopnika Rdečega križa in da je vsled tega upravičen do prostosti.

Nuorteva je smatral to očividno za šalo. Smejal se je naglas ter napravil številne pripombe glede Združenih držav ter njih stališča napram boljševikom. Rekel je Kilpatricku, da je lahko takoj prost, če se odpove ameriškemu državljanstvu ter postane sovjetski agent.

Ker ni hotel Kilpatrick sprejeti tega predloga, ga je poslal Nuorteva v ječo, ki je znana pod imenom Lubianka št. 2.

Tam je mrgolelo mrčesi vsake vrste in hrana je obstajala iz rib-

je juhe kot omenjeno zgoraj. Decembra meseca so ga prevedli v Andronijevski jetnišnico, kjer so bil razmere še slabše kot v prvi ječi. Tam se je seznanil kapitan tudi s kraljem iz Kive, ki je polagoma prodal vse svoje dragoceneosti v zameno za živila. Imel je le še kot golobje jajce velik demant, katerega je hotel zamenjati za kruh, a nikogar ni bilo, ki bi bil pripravljen storiti to.

Februarja tekočega leta je bil kapitan Kilpatrick obsojen na dvajset let ječe.

— To je zvnelo hušje kot je bilo v resnici, — je rekel kapitan — kajti vedel sem, da ne bo nobena sovjetska vlada trajala dvajset let in vedel sem tudi, da ne bom mogel živeti več kot osem mesecev v razmerah kot sem živel dotedaj. V osmih mesecih bom torej ali prost ali pa mrtev.

Marca meseca so prevedli kapitana v jetnišnico Lubianka št. 11. Ta ječa je bila najhujša med vsemi, kar jih je okusil v Rusiji. Tam so ga vrgli v takozvano „smrtno celico“, v kateri je bilo sedem nadaljnjih ljudi. Z izjemo generala Lititskija, starega vojaka, so bili to sami boljševiški uradniki, ki so bili obsojeni na smrt radi grafta.

Vsako noč, od ene do četrte ure zjutraj, so se vršile eksekucije. Straže so se ustavile pred to ali ono celico ter poklekale kake jetnika po imenu. Ko se je oglašil, je dobil povelje, naj pride ven

z vsem, kar ima pri sebi. Na smrt obsojene so odvedli na konec hodnika, jih stekli do nagega ter ustrelili. Kapitan pravi, da je noč za nočjo slišal strele ter padajoča trupla obsojenih.

V mrzli celici je dobil kapitan pljučnico ter padel večkrat v nezavest. Zdravnika, ki je prihajala k njemu, je zahtevala njegovo prevečenje v bolnico, a šele po šestih prošnjah so poslali kapitana v bolnico, kjer je ostal dokler ni prično okrevati. Nato so ga prevedli v Buirski jetnišnico, katero so zgradili še Romanovi po uzoru Petrojavljavske. Tam je ostal do 7. avgusta, ko je bil izpuščen, kakor se je vrnil preko Pariza domov v Združene države.

Mala antanta in Madžarska.

Kakor poročajo iz Londona, je dospel tja romunski zunanji minister Take Jonescu in izjavil uradniku Reuterjevega dopisnega urada, da bo mala antanta na vsak način vztrajala pri tem, da se mora izvršiti trianonska mirovna pogodba. Take Jonescu je odpotoval iz Londona v Pariz, odkod se vrne v Bukarešto.

ADVERTISEMENTS.

Lahko se vama — hitro pomagati pri VNETJU MEHURJA MIDY

Veska pilula MIDY nosi ime MIDY

Varujte se ponaredit

Knjige! — Knjige!

POUČNE KNJIGE.

Angleško-slovenski Besednjak — Dr. F. J. Kern	5.00
Nemški abecednik	35
Nemško angleški tolmač	60
Pravilo dostojnosti	30
Slovensko-nemški slovar — (Janežič Bartol)	4.00
Angleščina brez učitelja	40
Cirilica. Navodilo za čitnje in pisanje uršinske in cirilic	30
Dekletom. Spisal Anton B. Jeglič	50
Gospodinstvo — Purgaj. Praktična knjiga za naše gospodinjice. (Trdo vezano)	1.20
Hitri računar. Priročnik velikosti. (Trdo vezano)	1.00
Mladeničev. Ant. B. Jeglič	60
I. zvezek	60
II. zvezek	60
Navesti za liho in dom. Koristna knjiga za vsako liho	1.00
Pravila za oliko. Dr. J. Dostojan	65
Varčna kuharica, za slabe in dobre čase	1.00

RAZNE POVESTI IN ROMANI.

Jos. Jurčič, 4. zv.: Cvet in sad. Hči mestnega sodnika itd.	75
Jos. Jurčič, 5. zv.: Sosedov sin. Sin kneskega cesarja itd.	75
Jos. Jurčič, 6. zv.: Doktor Zober. roman. — Tugomer, tragedija	75
Dve sliki — Ksaver Meško	40
Hudo brezdan. Ni vse zlato, kar se se svetli itd.	35
Patrica, povest iz irske junaške dobe	30
Pod svobodnim solncem, zgodovinska povest, 1. zv.	1.25
Pod svobodnim solncem, zgodovinska povest, 2. zv.	1.25
Povesti slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo, Kalan	35
Romarica, povest	30
Sisto e Sesto, povest iz Abruce	30
Šilke in povesi, Ksaver Meško	35
Študent naj bo, — Na vsakdanji kruh	35
Veseli povesti: Za možem, — V pustiv je šla. — Pravda med bratoma	35
Vojninar ali poganstvo in krst, povest	35
Zvonarjeva hči. Zanimiva povest iz dežele	40
Peter Zgaga	50
Doli z orožjem	50
Knjige družbe Sv. Mohorja	50
Duhovni boj (894 str.)	50
Mesija (1. zv.)	50
Mladim sreem (2. zv.)	30
Spisal K. Meško	30
Knjiga za laikomislne ljudi, Spisal I. Cankar	1.75
Pet tednov v zrakoplovu	2.00
Amerika in Amerikanci	5.00

JUDSKA KNJAZICA — POVESTI.

1. zv. Znamenje štirih. Povest de tektiva Sherlock Holmes	60
2. zv. Darovana. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov	60
3. zv.: Jernat Zmagovaj, povest — Med Plazovi, tirolska povest	60

Opomba:

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, money order ali pošto znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pismo. Ne naročate knjig, katerih ni v cenniku. Knjige pošiljamo poštne preplate.

2. zv. Malo življenje, povest	65
3. zv.: Zadnja kmetka vojska, zgodovinska povest	75
6. zv. Gozdarjev sin — Flažgar, povest	30
7. zv.: Prihajec. Zanimiva povest	60
9. zv.: Brencelj: Kako sem se jaz likal, 1. zvezek	1.00
10. zv.: Brencelj: Kako sem se jaz likal, 2. zvezek	1.00
11. zv.: Brencelj: Kako sem se jaz likal, 3. zvezek	1.00
14. zv.: Brencelj: Ljubljanske slike, (Požobe ljubljanskega mesta)	75
15. zv.: P. Coloma: Juan Miseria. Povest iz španskega življenja	75
16. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodbinah	75

Vdova Leruž. Spisal E. Gaboriau.

Prevedel za "Glas Naroda" G. P.

Francoski detektivski roman.

50

(Nadaljevanje.)

— Storil sem vse, kar sem mogel, da prekinem stike med svojo ženo in otrokom. Moja žena pa je mislila, da hočem odtujiti otroka in umrla je, gospod, z mislijo, da sem jaz zastupil njene zadnje dneve. Umrla je vsled žalosti, a kot svetnica, brez pritožbe in brez mrmaranja ter z odpuščanjem na svojih ustnicah ter v svojem sreju.

Čprav se je Daburon mudilo, kajti preobložen je bil z delom, si vendar ni drznil prekiniti starega gospoda ter ga le prosil, naj na kratko pojasni glavne točke cele zadeve. Vedel je, da daje edino nrole mrzlica temu staremu človeku moč, katero je kazal in da bo temu vsičenju najbrž sledilo popolno izžepanje. Bal se je, da ne bo mogel stari mož zopet pričeti, če bi ga le enkrat prekinil.

— Jaz nimam imeti niti ene solze za njo, — je nadaljeval stari grof. — Kaj je bila ona v mojem življenju? Vir žalosti in neprestancega kesa. Božja pravica, ki se ne briga za človeška nagnenja, pa se je strašno osvetila. Nekega dne sem dobil obvestilo, da me je Valerija varala in da me je varala že dolgo časa. Izprva nisem hotel vrjeti, kajti to se mi je zdelo nemogoče, naravnost absurdno. Preje bi dvomil o samem sebi kot o njej. Potegnil sem jo v neke navadne delavnice, kjer je merala delati po šestnajst ur na dan. Ker je šlo v preteklosti vse gladko, se je moj razum upiral vsakemu dvomu glede njene zvestobe. Na noben način nisem mogel biti ljubosumen. Kljub temu pa sem se pričel zanimati za celo zadevo ter padel celo tako globoko, da sem najel detektiva, ki je zasledoval vse njene korake. Tedaj pa sem izvedel resnico. Ta nesrečna deklica je imela ljubimec ter ga imela že več kot deset let. Bil je kavalerijski častnik. Prihajal je v njeno hišo na zelo previden način. Ponavadi je odšel krog polnoči, a včasih je preživel z njo celo ter ter odšel šele zjutraj. Ker je bil v neki garniziji v bližini Pariza, je dobil večkrat dopust in v takih slučajih je ostal v njeni hiši ter sploh ni odhajal ven. Nekega večera se mi moji špijoni sporočili, da se nahaja tam. Pohitel sem v njeno hišo. Moja navzočnost je ni niti malo presenetila. Sprejela me je kot ponavadi ter me objela. Mislim sem, da so me moji špijoni varali. Hotel sem ji povedati vse, a tedaj sem zapazil na klavirju par rokavice kot jih nosijo kavalerijski častniki. Ker nisem hotel imeti nobenega prizora, in ker sem vedel, do kakih skrajnosti me lahko zavede moja silna jeza, sem odšel brez slovesa. Od takrat naprej je nisem videl nikdar več. Pisala mi je, a jaz nisem niti odprl njenih pism. Poskusila je priti do mene, a zaman. Moji služabniki so dobili povleka, katerih si niso drznili krstiti.

Ali je bil to v resnici grof Commarin, proslul radi svoje ošabnosti, svoje rezerviranosti, ki je govoril o svojem življenju tako odkrito, brez vsakega pridržka? In komu je razodeval vse to? Popolnemu neznanecu, tuju.

Nahajal se je v enem onih obupnih položajev, ki meje na blaznost, ko nas zapusti vsak pomislek in ko moramo najti izhod za svoja prekipeljava čustva.

Kaj ga je briga sedaj ta skrivnost, katero je nosil tako pogumno skozi tako številna leta?

Oprostil se je tega bremena kot človek, ki je potrpežljivo nosil svoje breme, ki pa se je naveličal ter ga vrgel proč, da postane plen prvega, ki bi prišel mimo.

— Nobena stvar — je nadaljeval stari grof — se ne more primerja tist trpljenjem, ki je sledilo nato. Bil sem navezan na to žensko z vsemi svojimi čustvi. Bila je kot del mene samega. Ko sem se ločil od nje, se mi je zdelo, da sem iztrgal kos mesa iz svojega lastnega telesa. Ne morem vam obrazložiti kakšne mučne strasti je vzbujal v meni spomin nanjo. Zaničeval sem jo, a hrepenel po njej na enako strasten način. Prav do današnjega dne sem ohranil v svojem sreju njeno sliko. Sovražil sem jo, a jo kljub temu ljubim. Nisem je mogel pozabiti in prav do današnjega dne se nisem mogel sprijazniti z mislijo, da sem jo za vedno izgubil. To pa ni še vse. Navdajali so me strašni dvomi glede Alberta. Ali sem bil res njegov oče? Ali si morete predstavljati, kakšna kazen je bila za mene, ko sem si moral reči: — Mogoče sem žrtvoval svoje lastno dete za popolnega tujea? — Ta misel me je navdala s sovraštvom do otroka. Moja velika ljubezen se je izpremenila v nepremagljivo mržnjo. Kako pogosto sem se moral v onem času boriti proti blazni želji, da umorim tega otroka! Od tedaj naprej sem se naučil premagovati svojo mržnjo, a popolnoma se je nisem mogel iznebiti. Albert, gospod, je bil najboljši med vsemi sinovi. Kljub temu pa je obstajala med nama neka ledena seč, katere nisem mogel nikdar prekoračiti. Več kot enkrat sem že hotel iti na sodišče, priznati vse ter zahtevati svojega legitimnega potomea. Obzir na moj rod pa je bila edina stvar, ki me je zadrževala. Bal sem se škandala. Bal sem se osmešenja mojega imena, a kljub vsemu se vendar nisem mogel rešiti infamije.

Stari gospod je umolknil ter si pokrtil lice z obema rokama. Dve veliki solzi sta se potočili po njegovem ovčnem licu.

V tem času pa so se vrata sobe odprla in dolgi pisar je pomolil noter svojo glavo.

Daburon mu je pokimal z glavo v znamenju, da lahko vstopi ter se obrnil nato proti staremu grofu, kateremu je rekel s sočutnim glasom:

— Gospod, v obeh neba kot tudi v obeh človeške dušeh ste izvršili velik greh. Kot vidite, so tudi posledice tega usodnega. Vaša dolžnost je poravnati ta greh v tako veliki meri kot vam je le mogoče.

— To je moj namne, gospod, in lahko rečem tudi moja najbolj srečna želja.

— Vi me brez dvoma razumete, — je nadaljeval Daburon.

— Da, gospod, — je odvrnil stari mož, — da, jaz vas razumem.

— Brez dvoma bo tolažba za vas, — je dostavil sodnik, — izvedeti, da je Noel Gerdy vreden v vsakem pogledu visokega stališča, katero mu boste vrnili. Vi boste gotovo priznali, da je njegov značaj največje vrednosti, kajti pridobil si ga je sam, s svojimi lastnimi napori. On je zelo nadarjen mož, boljši in vrednejši kot vsi, kar jih poznam. Imeli boste sina, ki je vreden svojih prednikov. Nikdo v vaši družini, gospod, pa ne bo obžaloval, da je grof Albert Commarin.

— Ne, ne, — je rekel grof hitro, — kajti Commarin bi bil v tem trenutku že mrtev. Kri opere vse.

Ta pripomba starega moža je napotila sodnika, da je pričel resno razmišljati.

— Ali ste torej prepričani, — je rekel konečno, — o krivdi mladega grofa?

Grof de Commarin se je presenečen ozrl v sodnika.

— Dospel sem v Pariz šele včeraj zvečer, — je odvrnil, — ter prav nič ne vem o tem, kar se je zgodilo. Jaz vem le, da bi ne pričeli s postopanjem proti možu, ki zavzema stališče kot ga Albert, če bi imeli v rokah le malenkosti. Če ste ga aretirali, morate imeti nekaj več kot le sum proti njemu, — imeti morate pozitivne dokaze.

Daburon se je ugriznil v ustnice in za trenutek ni mogel prikriti čustva nezadovoljstva. Zanimaril je svojo običajno prevodnost ter postopal prehitro. Misli je, da je duh grofa popolnoma zmeden. Sedaj pa je vzbudil njegov odpor. Vsa izurjenost sveta bi ne mogla popraviti take napake.

Na temelju zasljanja, od katerega si je toliko obetal, bi bili lahko strmoglavljeni vsi njegovi načerti.

Priča, ki pazi nase, ni več priča, na katero se človek lahko zanes. Trese se od strahu, da bi kompromitirala samo sebe, meri tezo vprašanju ter odgovarja le obotavljaje.

Na drugi strani pa tudi sodnik po svoji naravi nikomur ne vrjame.

(Dalje prihoduje.)

Fran Maselj Podlimbarski.

(Ob odkritju spominske plošče v Sp. Lokah govoril prof. R. Pavlič)

Mili prijatelji!

Zbrali smo se danes tu v tej prijazni vasi ob vznožju slavne Limbarske gore iz vseh krajev Slovenije, da počastimo na dostojen način spomin moža, ki ga je rodila svetla ta-le mična kmetijska hiša pred nekako 70imi leti, moža, ki je s ponosom zrl na to svojo kmetijsko hišo in jo proslavljal v svojih spisih, moža, ki je ljubil nad vse svoj narod in svojo domovino, za katero je trpel in umrl v prognanstvu. Pohiteli smo v ta prijetni kotiček naše rajske Gorenjske, da prisostvujemo odkritju spominske plošče slavnemu pisatelju - triptup - da povemo vsemu svetu, da se zavedamo svoje narodne dolžnosti, svojim poznim potomcem pa pokazemo, kako smo znali ceniti svoje velike moze!

Podlimbarski — tako je Fr. Maselj imenoval samega sebe s pisateljskim imenom po gori, ki se razprostira tu pred nami, ki jo je vzljudil kot pastir, kamor se je tako rad zatekal kot dijak in pozneje kot častnik, ki jo je ovekovečil s svojim mojstrskim perom — se je rodil 23. novembra 1852 v tej-le preprosti kmetijski hiši. Kot deček je pasel krave in pomagal očetu pri delu. Krajevski učitelj in župnik sta nasvetovala njegovemu očetu Valentinu, naj pošlje nadarjenega dečka v Ljubljano v šolo. In tako so Nečeto očeta nekega dne na vse zgozdaj zjutraj peljali na vozu, obloženem z drveni 13letnega Franceta v Ljubljano, kjer je vstopil v gimnazijo. V šoli je dobro napredoval, dasi se je bolj zanimal za druge knjige kakor za šolske. Nič čudnega! Saj je hodil v gimnazijo v dobri dobi, ko so se pojavili na literarnem polju velikani: Levstik, Stritar in Jurčič, v dobi taborov, ko jim v šolah o domovinski ljubezni niso smeli in hoteli govoriti. Zato so mladi dijaki tem rajši posegali po knjigah, ki so jim vzbujale domoljubje in narodno zavest. Ob počitnicah je potoval in spoznaval lepoto svoje ožje domovine v sedmi soli ga je ovadil sošolec — in vsled njegove grde denunciacije je prostovoljno izstopil iz šole in šel k vojakom. Bil je potrjen za tri leta; oktobra meseca 1872 je odrinil k dragoncem v Maribor.

Společka je bil v novem stanu kaj zadovoljen; toda vojaška služba je bila težka in naporna in zato je komaj čakal, da zopet sleče vojaško suknjo. Takrat je izbruhnila na Balkanu jugoslovanska vstaja proti Turkom, ki je imela vedno več uspehov; to mu je delalo službo še neznošnejšo in ga vlekel na jug. Hrepenel je po svobodi in domu. In tako je poletel po dovršeni vojaški službi v svojo ljubo domovino, poln načrtov in lepih upov — toda doma ga je čakalo bridko razočaranje.

Najprej se je hotel malo odpočiti pri starših, potem pa pogledati po svetu, da dobi kako primeren službo. Rad bi bil delal v svoji domovini, rad bi bil služil svojo domovino, ali službe ni dobil nikjer. Kjerkoli je potekal na vrata je potkal zatsonj. Hotel je študirati za profesorja zgodovine — pa tudi to misel je moral opustiti, ker ni imel denarnih sredstev za to. In tako mu ni preostajalo drugega, kot da se vrne v vojašnico.

Zapustil je zopet svojo domovino, toda ni je zapustil s srdom in jezo v sreju. Z vso vestnostjo in marljivostjo se je lotil učenja in čez dva leti je napravil častniški izpit. Postal je pozneje poročnik in napredoval do kapetana. Kot dragonski častnik je prišel v najrazličnejše garnizije na Ogrskem, v Bosni, na Tirolskem, Češkem in Moravskem, samo v Slovenijo ne, kamor je vedno tako želel. Toda on ni bil častnik, ki se ne briga za drugo kot za to, kar mu predpisuje služba. Podlimbarski se je izobraževal še nadalje sam; čital je klasična dela slovanske, nemške, angleške — pozneje tudi francoske in italijanske literature. — Mnogo je potoval, zlasti po Italiji in Nemčiji in širil svoje obzorje. Toda popolnoma srečen ni bil, nekaj mu je manjkalo. In tako je zaprosil leta 1905 za superbitracijo in bil odpuščen iz vojaške službe. In sedaj je prišel v Ljubljano,

ADVERTISEMENT.

GROZDJE! Letošnje GROZDJE!

RAVNOKAR PRISPELO!

Grško srednje jagode, zelo čiste, cena \$7.— boksa.
 Californijske Barbera, velike jagode \$11.— boksa.
 Malaga, velike jagode \$7.50
 Fige (rešete) letošnje, zelo dobre po 15 centov funt
 boksa 100 funtov \$14.—
 Češnje, po 25 funtov v boksi \$2.50 boksa.
 Brinje, 10 funtov \$1.00
 Turški duhan, 1 funt \$2. Za poskus pošljem 1/4 funta bokso za \$1.
 Z naročilom pošljite \$2.00 ara za vsako bokso grozdja.
 ADRIATIC IMPORTING CO., 606 — 11 Avenue, New York, N. Y.

ZASTAVE

VICTOR NAVINSEK, 331 Grove St., GOWENAU, PA.

Regalije in vse družbene potrebnosti.
 Garancirane dele in blaga.
 Izdeluje po zmernih cenah vsi rejaki

DOCTOR LORENZ

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
ŠPIJALIST MČSKIM BOLEZNI.

644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jas sam že zdravil na 28 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker sam slovenski, zato vas moram popolnoma razumeti in spoznati vaše bolezni, da vas odpravim in vrnem moč in zdravje. Škoda 23 let sem pridobil posebno skušnje pri odpravljanju možkih bolezni. Zato se morate popolnoma zaneseti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma odpravim. Ne odlašajte, ampak pritežite čimprej.

Jaz odpravim zastupljeno kri, masulo in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne bolezni, ošabnost, bolezni v mehuru, ledčah, jetrah in žolcu, rumečice, revmatizem, katar, zlate žile, naduha ite.

Uradno ure so: V ponedeljek, sredo in petek od 9. zjutraj do 5. popoldne. V torek, četrtek in sobota od 9. ure zjutraj do 5. ure zvečer. Ob nedeljah pa do 4. ure popoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM. PRIDITE OSEBNO. NE POZABITE IME IN NASLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki rabijo telesa, da vas razumejo. Jaz sam hrvaško in iz starega kroja, zato vas lahko zdravim, kar vas razumejo.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Nervozne, oslabele žene,

ki trpe na bolečinah v križu, v boki ali na straneh, na senzaciji, ki tlači človeka k tlom in dela v spodnjem telesu težo, na glavobolu in nerodu pri naravnih funkcijah, dobe od pomoči, ko vzamejo

Severa's Regulator

(Severjev Regulator). Priporočen je za zdravljenje tistih posebnih lastnosti neredov in hiranja, ki so jim podvržene ženske. Dobite ga pri svojem lekarniku še danes. Cena \$1.25.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

kamor ga je vedno tako vlekle sree, pohitel v svoj slovenski svet ki so mu ga hoteli strgati iz srca, pa ga niso mogli. Sedaj je bil prost in svoboden. Živel je v Ljubljani tiho in mirno, širšim slojem nepoznan. Rad je delal izlete, s posebnim veseljem pa je potoval tu-sem, pod Limbarsko goro. Parkrat pa je potoval tudi dalje v Črnozero, Dalmacijo in Italijo.

Pa tudi v Ljubljani njegova sreča ni bila trajna. Leta 1915, ko je divjal avstrijski teror nad "nezanesljivimi elementi", je častno vojaško sodišče obsodilo Podlimbarskega na izgubo častniškega čina in sicer zaradi romana "Gospodin Franjo", v katerem je slikal bedo naših bosanskih bratov po okupaciji in v katerem je povedal marsikatero bridko resnico. — Istino reči, pa utee! — je zapisal v začetku svojega romana. Da, resnico je povedal avstrijskim birčiem pa ni utekel. Izguba stotniške sarže pa ni bila edina kazen; sledila ji je druga, še večja in hušja. 3. julija 1916 mu je policija naznanila, da je konfiniran in da mora v Pulskavo na Nižje Avstrijsko. Vse udarce, s katerimi mu usoda ni prizanašala, je krepko nosil kot sih zdravim kmetijskih staršev in se ni udajal pesimizmu nikoli. Ta "solna dolina", katero so mnogi preklinjali, se mu je zdelo vendar lepa in vredna zadovoljnega človeka. Zadržano umarču pa ni mogel več kljubovati; v njegovih junaških prsih je bilo mehko čuteče srce, ki je bilo sedaj strto. Lotil se ga je turobni pesimizem in iz prsi se mu je izvil bolestni vzkliz: — Dobro ni nikjer več! — Iz nepopisnih muk ga je rešila nenadna smrt: dne 19. septembra 1917, ga je zadela kap in umrl je prav takrat, ko je prišlo obvestilo, da sme domov — umrl je kot mučenik narodne ideje, — kot žrtev borbe za svobodo in svojega prepričanja, umrl je kot junak — za svoja načela — umrl je, a v svojih delih bo živel večno.

Z njegovo smrtjo smo Slovenci izgubili izvrstnega pisatelja. Ponižen, skromen in tihi kot človek, je bil tudi kot pisatelj malo znan do romana "Gospodin Franjo"; s slednjim delom pa si je postavil trajen spomenik. Različna narodna društva so izgubila z njim nemurno delavnega odbornika, časopisi in leposlovni listi zvestega sodelavca, siromašna mladina pa svojega podpornika in ljubitelja.

Podlimbarski je bil Jugoslovan z dušo in telesom; ljubil je svojo domovino nad vse in je tudi v tujni — kot avstrijski častnik ni zatajil, kar je zagrešilo toliko naših sinov ravno v njegovem stanu, bil je mož značaj, ki se ni bal pokazati svoje narodne zavesti, ki mu jo je vilo v srce že v zgodnji mladosti čitanje slovanskih, v narodnem duhu pisanih knjig, tudi kadar je bilo nevarno.

Umrl je Podlimbarski, umrl je daljni tužini — in v tujni počiva njegove kosti. Vidim pa v duhu čas, ko bodo poleteli sokoli čez gore in vodili moze tja do njegovega groba, da preneso njegove zemске ostanke v domovino, ki jo je ljubil in zanjo umrl.

Sklepam in kličem: Spominu Podlimbarskega, velikemu pisatelju - mučeniku, neumornemu narodnemu delavcu, dobrotniku in ljubitelju siromašne mladine, možu značaju slava!

DON'T FORGET
 AMERICA'S MAKING
 EXPOSITION
 SEVENTH REGIMENT ARMORY
 34 STREET & 4 AVENUE
 NEW YORK CITY
 October 29-November 12

Pogreb narodnega mučenika Brenceta.

Ljubljana, 3. oktobra.

Danes ob devetih dopoldne so izkopali smrtne ostanke dne 24. avgusta 1915 za vojaškim streliščem ustrelenega narodnega mučenika, posestnika in gostilničarja na Dovjem, gosp. Ivana Brenceta. Mal borovec kaže še mesto, kjer je padla nedolžna žrtev avstrijske justice, v sosesčini pa je še okoli 20 grobov nesrečnih žrtev Zemške ostanke mučenika Brenceta so položili najprej v pločevinato in nato v leseno krsto in jo položili v skladišče vojaškega strelišča. Na krsti je ležal venec z napisom: "Zadnji spomin od bridko užalostljenih hčer", poleg njega krasen sveč venec narodnega župnika Aljaža in še drugi venec.

Ljubljana je priredila spominu neustrašenega narodnega mučenika veličasten pogreb, stroške pa je prevzelo predsedništvo pokrajinske uprave. Že kmalu po četrti uri so začele romati proti strelišču velike množice ljudstva, ki so obenem posetile tudi grobove ostalih žrtev. Po prihodu duhovnikov je zapel pevski zbor "Ljubljane" žalostinko "Usliši nas", po obredih pa "Nad zvezdami". Mrak je že legel nad Ljubljano.

no, ko se je razvil izprevod. Otvorila ga je sokolska konjenica, za katero je korakala godba dravske divizije, nato Sokolstvo z zastavo. Dvoprežni mrtvaški voz je spremljal častna sokolska straža ana konjih. Za vozom so stopali najožji in bližnji sorodniki in znanci pokojnika z Dovjega, nato "Ljubljanski Zvon" z zastavo. Spreveda so se udeležili zastopniki pokrajinske uprave pod vodstvom oddelnega načelnika dr. Baltiča, načelniki vseh državnih uradov s številnim uradniškim odposlanstvom, generalni konzul češkoslovske republike dr. Otokar Beneš, oficirski zbor, zastopniki načelstva JDS in številna odposlanstva raznih društev in korporacij. Od strelišča do državnega kolodvora je bil na obeh straneh gost spalir občinstva. Zamolčki in turobni glasovi ljubljanskih zvonov so spremljali spreved na vsej poti. Na državnem kolodvoru v Spod. Šiški so položili krsto v vagon. "Ljubljanski Zvon" je zapel v slovo še ganljivi žalostinki "Vigred se povrne" in "Blagor mu", nakar se je odpeljal vlak na Gorenjsko, kjer položijo Brenceta v grob poleg njegove žene, ki je umrla žalosti za ugrabljenim jej možem.

ROJAKI NAROČAJTE SE
 VEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DEJAVAH
 NA "GLAS NARODA" NAJ-

ADVERTISEMENTS.

KRETANJE PARNIKOV

Kedaj približno odplujejo iz New Yorka.

AMERICA	1 nov.	—	Cherbourg	AMSTERDAM	25 nov.	—	Boulogne
ADRIATIC	2 nov.	—	Cherbourg	AMERICA	26 nov.	—	Bremen
PARIS	2 nov.	—	Havre	ADRIATIC	30 nov.	—	Cherbourg
ARABIC	3 nov.	—	Genoa	MONGOLIA	1 dec.	—	Hamburg
ZARMANIA	5 nov.	—	Cherbourg	LAPLAND	3 dec.	—	Cherbourg
FINLAND	5 nov.	—	Cherbourg	CARMANIA	3 dec.	—	Cherbourg
OLYMPIC	5 nov.	—	Cherbourg	PRES. WILSON	3 dec.	—	Trst
MINNEKAHDA	5 nov.	—	Hamburg	HUBSON	3 dec.	—	Bremen
WASHINGTON	5 nov.	—	Cherbourg	HOODMAN	3 dec.	—	Boulogne
JOHAN BEAU	3 nov.	—	Havre	ARABIC	6 dec.	—	Genoa
SELVEDERE	3 nov.	—	Trst	SAXONIA	8 dec.	—	Bremen
ORBITA	12 nov.	—	Hamburg	FINLAND	8 dec.	—	Hamburg
OTOMAC	12 nov.	—	Bremen	PR. MATOIKKA	10 dec.	—	Cherbourg
YOTTERDAM	12 nov.	—	Boulogne	OLYMPIC	10 dec.	—	Bremen
AFAYETTE	12 nov.	—	Havre	ROTTFIDAM	10 dec.	—	Boulogne
AQUANIA	16 nov.	—	Cherbourg	ORBITA	10 dec.	—	Hamburg
JOHNDLAND	17 nov.	—	Genoa	SAXONIA	13 dec.	—	Cherbourg
LA TOURNAINE	19 nov.	—	Havre	AQUANIA	13 dec.	—	Cherbourg
ZEELAND	19 nov.	—	Cherbourg	MINNEKAHDA	15 dec.	—	Hamburg
OTOMAC	19 nov.	—	Bremen	ZEELAND	24 dec.	—	Cherbourg
RYNDAM	19 nov.	—	Boulogne	RYNDAM	24 dec.	—	Boulogne
WANDURIA	23 nov.	—	Hamburg	ORBITA	24 dec.	—	Hamburg
PARIS	25 nov.	—	Cherbourg	ADRIATIC	26 dec.	—	Cherbourg
ARGENTINA	26 nov.	—	Trst	N. AMSTERDAM	31 dec.	—	Boulogne
KROONLAND	26 nov.	—	Havre	POTOMAC	31 dec.	—	Bremen
JROPEA	26 nov.	—	Hamburg	ARGENTINA	12 jan.	—	Trst

Glede cen za vozne listke in vse druge pojavnice, obrnite se na trditko: FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York

Naznanilo.

Jugoslovanski generalni konzulat v New Yorku obvešča vse prizadete, da je postava o taksah z dne 27. junija tega leta stopila v veljavo 1. tega meseca.

Izza prvega oktobra so take oziroma pristojbine sledeče:
 za prošnje 40 centov;
 za priloge, tikajoče se prošnje, vsaka 10 centov;
 za izdajanje, podajanje ali obnovitev potnega lista:
 za šest mesecev 2 dolarja;
 za eno leto 4 dolarje;
 za potno knjižico 1 dolar.

O P O M B A.

Pri izdajanju ali obnavljanju potnih listov je treba plačati oratojino tudi za čas, ko ni bil potni list obnovljen ali ker ni bil pravočasno vzet.

Vsled tega morajo: državljani prajsne kraljevine Srbije plačati za vsakih šest mesecev izza prihoda v Ameriko do danes po dva dolarja in dva dolarja za bodočih šest mesecev. Državlani Južne Srbije plačajo takso kot Srbi, toda te takse se jim računajo od 1. januarja 1913. Osebe iz vseh drugih pokrajin, katere danes tvorijo sestavni del kraljevine Slovencev, Srbov in Hrvatov, imajo plačati od 1. januarja 1919 pa do danes za vsakih šest mesecev po dva dolarja in dva dolarja za prihodnjih šest mesecev. One osebe ki imajo potne liste prejane kraljevine Srbije ali kraljevine Slovencev, Srbov in Hrvatov, pa jim je rok poteka, morajo plačati ob priliki obnove ali predložitve potnih listov, od dneva, ko je potni list izgubil veljavo, pa do danes, za vsakih šest mesecev po dva dolarja in dva dolarja za prihodnjih šest mesecev. Prostovoljcem se taksa računa od dneva vrnitve v Ameriko.

Pri iskanju potnega lista mora vsak plačati razen takse za izdajanje ali obnavljanje še takso za prošnjo, vizum in knjižico. Vsi oni državljani današnje kraljevine, ki niso bili podaniki prejane kraljevine Srbije, morajo plačati za potni list: takso za potni list 12 dolarjev, takso za prošnjo 40 centov, takso za vizum 60 centov in takso za knjižico en dolar. Vsega skupaj torej štirinajst dolarjev. Tak potni list bi bil v veljavi do konca tega leta. Če kdo želi imeti potni list ter ne misli takoj odpotovati, mu ni potreba pošiljati za vizum 60 centov.

FRENCH LINE

COMPAGNIE GÉNÉRALE TRANSATLANTIQUE
Express Postal Service

Direktna služba v

Jugoslavijo

preko Havre

z velikimi parniki vs 2 in 3 vikaje

PARIS 9. nov.